

Sos mals espanta ballant.
 Jo com ella ballaria
 si per fortuna tenia
 tipo tan exuberant.

DE DIJOURS Á DIJOURS

Els estudiants ja s'han sortit ab la seva.
En Lacierva no ho es Ministre d' instrucció pública.

S'ha comprovat fins ahont arriba la forsa del govern de 'n Villaverde, que 's pot ben be anomenar de ínfima qualitat.

Aquesta lley de conservadors, tenen 'l dó de no accontentar á ningú.

No 'ls poden veurer, *Tiris* ni *Troyans...* no agradan als amos ni als mossos.

No agradan al poble, ni satisfán al rey.

No se 'ls pot demanar mes del que fan, ni d' encárech ho farían tant malament.

L' art de l' esguerro 'ls acompanya per tot arreu; l' arcángel dolent no 'ls d'ixa anar de la ma... aconduhint os pe 's viaranys mes esgarriats.

No poden tenir pas la má més trencada per ferho anar tot del tort.

Els rams del govern y de l' administració son fermament desxuplinats, pero cap tant fort y sens pietat com 'l ram de l' instrucció pública.

Ni ab la candeleta... á ne 'l puesto que 's posa per buscar las dents, es capás ningú de seguir 'l fil de las disposicions donadas al tort y al dret; si desdixada l' una l' altra ancara més, en aquest rengló

Donchs d' aytals desarreglos, naixen aquets mals y la foscor á que 's trovan condempnats catedrátichs y estudiants... quan tant saben cap ahont van els uns com els altres.

Y com qui sembra vents, sols recull tempestats... no son d' estranyar 'ls esvalots ni las vagas d' escolars, ni res del que passa per las Universitats de per tota l' Espanya.

Lo dret de defensars es molt natural; fins 'ls gats 's defensen panxa per amunt, quan son acorralats.. y d' aquest dret acaban de fer us 'ls estudiants.

Y com que qui te rahó y li negan, fa be de péndrer-sela, d' aquí l' assentiment general qu' ha tingut la vaga dels estudiants y la xiulada més ferma que s' ha guanyat tot un ministre.

Cert qu' hem arriat al temps que 's de mal gobernar; mes no es pas dels pobles la culpa sino d' aquells que tenen per guía 'l ditxo de que *val mes gobernar porchs, que porchs gobernin.*

Tal deu esser 'l seu concepte.

Ara tothom vol la seva.

Aixó de las vagas, ha pres molt peu; avants sols eran arma pe 'ls treballadors quan volían ferse apujar la soldada pe 'ls amos... mes de dés que s' ha descubert la forsa que dona l' unió, ja totas las classes inferiors (si pot passar 'l mot) la fan servir per fer la lley á las superiors.

D' aquí en avant, vist 'l triomf dels estudiants qu' ha fet caurer 'l ministre, farán *huelga* 'ls diputats quan no 'ls donguin totas las *brevas* que demanin; farán vaga 'ls arcaldes, 'ls serenos y fins algún d' a veurém fer *huelga* la guardia civil.

No parlém dels escombriaires y d' altres vagas á la menuda... fins qu' arribi la vaga dels Contribuyents que no voldrán pagar á l' Estat que sense quartos per mantenir 'ls empleyats, tindrà de plegar y entornarse al llit.

Avuy fos y demá festa, qu' ens estalviariám molts *quinquívous...* si pod'am dar las *dimisorias* á qui voldríam.

La vaga dels enterra morts, fóra la mes ben vista, si 's pogués *suprimir* la seva feyna per manca de concurs.

La vaga es un dret regonegut avuy en dia... com ho ha estat sempre á la forsa; que 'l temps dels romans, ja va tenir efecte la memorable retirada del Mont Aventí. . que no fou res més que la protesta forsa dels treballadors, que després de conseguir espolsarse la esclavitut, tingueren de fer un mohiment de forsa per poguer guanyars la vida.

La Lley del diner sempre s' ha mostrat igualment; quan no ha pogut imposars per la violencia, s' ha volgut imposar per la fam.

Desd' ara en avant, quan lo govern no fili pas dret, ja ho sabém.. la vaga fins que 's cambihi.

Aquí á Espanya ja tením la feyna tallada.

Ja cal que fem vaga eternalment.

Clar que 'l govern que tem el presentars á las Corts de la Nació té 'ls seus instants comptats.

Ben certus es, qu' el *salvo conducto* de 'n Roderich Soriano, no será pas en Villaverde qui 'l presenti al rey... encara que l' hagin llensát en rostre al president sols com una figura retórica.

Mes resulta comprovat, que tant 's pot fer una bona arivada á n' en Garibaldi ó á n' en Carnestoltas, com al més enlayrat personatge.

Si tornés á viurer l' Arderíus, aquell dels *Bulos...* y s' encarregués de fer ministeri; ben segur qu' hauría triat 'l doctor Cortezo per Ministre d' Instrucció pública.

No es pas home mancat de talents naturals.

Catedrátich y metje de gran fama á Madrit, aquest nomenament pot agradar als estudiants per ser'n de la mena... mes no s' han d' olvidar, qu' aquest doctor es l' home mes distret d' Espanya.

Ve á ser com aquell conegut doctor Mirabel de «Los sobrinos del capitan Grant» que ni li recordava com se d'ya; fou la mostra.

Potser per manca de memoria, bo y sent republicá 's va fer dels conservadors, com si per comptes de tallar 'l dit d' un malalt, li hagués llevat 'l coll.

Si ara fes altre tant...

Mes aqueixas tatxas no 's poden retreurer á ningú.

Dels que fan de conservadors, ¡quants no han tingut distraccions d' aquestas!

¡Y per aixó, be van tirant!

CALIXTE PI Y XARAU

ESPINAS

Sinceritat, joia bella
del més finíssim quilat,
's cotisa ab gran fermesa,
pro apareix poch al mercat.

Amor es una paraula
dolsa, bonica y discreta,
que 'ls homes han inventat
per disfressar coses lletjas.

Lo cel es un lloch hermós,
si es veritat lo que 'm diuen,
mes ay! per poguerhi anar
es necessari morir-se.

Vas ser d' un, vas ser de molts,
avuy ets de tots, Lulú,

y no obstant encara ets lliure,
qui es de tots, no es de ningú.

Els homes y las donas
raras voltas s' entenen
perque los uns sols compran,
las altres no mies venen.

L' amor es una ilusió;
la ilusió es una esperança;
y la esperança un magná
de molt duptosa substancia.

Si entre 'ls mortals no existissin
posicions tan diferentas,
la enveja y la vanitat
no tindrian tants adeptes

Diu un sabi que la dona
es més lleugera que l' ayre;
potsé ho diu perque no més
ha sospesat la dels altres.

Si ab la humanitat te ficas
un contrast observarás,
y es que 'ls pobres de conciencia
son los més rics de metall.

Dels enemichs del Progrés
no t' en fhis pas, bon home,
que 'ls detractors de la llum
atacan sempre á la sombra.

EMILI REIMBAU PLANAS.

LO FANTASMA

Las «crónicas» contan
que en l' any mil vuytanta,
al cor de Castella

y en terra molt plana

hi havia unas monjas
en una casa alta
que duya per lema:

«Convent Santa Clara.»

¡Que felissas eran!

¡De día jugavan!

¡A la nit... dormían

y aixís, mitx xifladas.

en éxtassis mistichs,

que 'l cós embalsaman

passavan la vida

com 'l peix al aygua.

Tocavan «maitines»

lo tou llit deixavan,

que més que unas monjas

angelets semblavan:

àngels ab fandillas;

més àngels sens alas,

sens «nítidas» plomas;

sens rojó á las galtas,

sens aquells caps moncos

que «Rúbens» pintava;

àngels mitx anémichs,

(perdonéu la «frasse»)

Peró, en fi, erau monjas,

y pulcras y santas,

al Convent vivían

(en l' any mil vuytanta,)

que duya per lema:

—Convent Santa Clara»

Mes... ¡ay! Si ditxosas

visqueren las «Mares»

(puig «Mares» les diuen

quan ni son Madrastres;»

Un jorn una d' ellas

(per cert la mes guapa)

ovirá de sopte

pe 'ls vols de lo claustre

Un «algo», una sombra,

un «bulto», un «panxa ample»

un «Semi-Tenorio»
vestit com fantasma.

La monja, ignoscenta;

ho diu á las «mares»

—Correu, veniu prompte:

Jo he vist un «Fantasma»

Mes ellas se 'n reyan:

y ho deya á las altres,

que li responian

ab grossas... riallas:

—Fuig! ¡Fuig!... ves tontona!

no estém per fantasmes!

Vingué la nit fosea:

cantáren «Rosari;»

y aprest surt la Lluna

dant vida á los claustres.

¡Oh! Lluna preciosa!

¡Oh! Tu Lluna blanca!

més blanca y més pura

que aquellas co mares,

que passan la vida

resant y... atipantse.

La «monja bonica»,

no vol pas anársen:

—anéusen, — replica:—

—anéusen, vosaltres.

— Jo aquí ferma espero:

La nit m' ombolcalla;

A Deu y al cel prego

no m' ixca el «Fantasma.»

Més, jo os jur, (si torna,)

(¡Oh bonas germanas!)

que os donaré compte

de tot lo qu' «Ell» fassia.

La Lluna riallera

don llám á sa cara,

y trovantla hermosa

s' acosta 'l «Fantasma»

—¡No temis:— Elvira! —

—li diu:— So «Fernando,»

que tres anys enrera

al altá 't portava

per forte sa esposa:

més ¡ay! que tons pares

per monja 't volgueren

y aquí 't sepultaren;

«¡Afora fronteras!»

y eixós murs deixante,

serán fortas reixas

los murs dels meus brassos.

La Lluna altre volta

s' en reya, taymada,

—Com dient:— S' estiman;

y sa llum llensantne

sobre aquells dos rostres

que casi... s' tocavan,

vá formá un «Idili»

d' una passió santa

que als claustres d' un temple

(en l' any mil vuytanta)

y al cor de Castella

y en terra molt plana,

y en nit molt hermosa,

y en una casa alta,

que duya per lema:—

«Convent Santa Clara»

tingué ab éxit noble

desenllás la «Trama»

«unints» la Elvira

ab qui tant l' aymava,

mentres ell li feya

un petó á la galta:

Las monjas pobretas,

(puig que ja guaytavan,)

baixáren depressa

las celdas deixantne;

Més ¡ay! no hi havia

dels dos aymants rástre;

Solzament la Lluna

s' en reya sarcástica,

y exclamáren totas;

—¡Deu meu!— Feu la gracia

de que 'ns ixca prompte

un' altre «Fantasma»

MARCELINO SANTIGOSA

Un marit burlat

—¡Oh, aquell moment va ser terrible! Vaig sentir remor de petons, y un gros sospir...

—¿Y vosté qué va fer?

Jo, vaig entornarmen presumint que la dona ja no m' estimava.

Petició de casament

—Senyoreta, donguim lo *si* encara que siga en un
tó més baix.

Ensorrament del dipòsit del Canal d' Isabel II

A Madrid acaba de succehir lo derrumbament d' un dipòsit en construcció, per guardar las ayguas que n' havían d' enriqueir la vila capital las Espanyas... per quins amilloraments te la sort de comptar ab la bossa de tots els espanyols.

Mas no n' es ara l' hora de fer aytals críticas, sino 's d' plorar la desgracia de veurer soterrats á centenars d' obrers, víctimas del treball y de la necessitat de guanyarse 'l pa, no pas ab la suor del seu front, que tora massa dols, sino de la sang de son cos... qu' han rendit la vida molts y d' altres quedarán esguerrats per tots els seus días.

¡Quin condoll!

Pobres treballadors, condemnats per sempre á pagar el mos de pa qu' es portan á la boca al preu incotisable de l' existencia!

Tot Espanya... es massa poch; tot el mon s' ha d' esgarriar, pensant solzament ab lo gros de la desgracia!.. que no farà el poble de Madrid, vegent soterrats tres cents homes á la flor de l' edat, dispòsts poch temps lá per guanyars las caixaladas d' ells y de las sevas familias y aixafats ab un dir... ¡ay! com si fosin fastigosos animalots, tornats pilot de carn sens forma!

No es gens ni gota d' extranyar lo rebombori pe 'ls carrers de la Cort; las extremituts de la gent y fins las sortidas violentas de las manifestacions de donas y quitxalla quins no poguentse 'n avenir desesperats... bojós d' ira, han volgut fer justicia per sas mans propias porque no creuen res. ni poden fiar ab prometenças oficials, que no son bonas mes que per sortir del pas, deixant pasar 'l xáfeh que 'ls cau al damunt.

Fora llarga y enutjosa la relació del esfonzament qu' anem relatant pe 'l desobre solzament y impropia de la lley del nostre setmanari... que de molt bon grat deixa en banda la gresca y bon humor que li son habituals, per plorar la mort y la desgracia de tants y tants fills del treball, com son punyits, en instants de tristor com son els presents.

Ja han complert la tasca 'ls diaris, quins relats, esmortuits per la censura fiscal, han omplert de dol y llástima 'ls cors de totas las personas de bons sentiments, que son confreres de 'l poble.

Quan prevenen las desgracias dels naturals accidents de la naturalesa, com son terratremols, ayguats ó flamas de foch, gitadas per golas dels volcans en ignició, son de sentir, mes s' aconsola un home pensant l' imposible de prevenirse. Quan com ara, s' han de plorar humanas hecatombes, per l' imprevisió dels uns, y per l' avaricia y ignorancia dels altres... creix l' indignació, s' esvalotan las sangs, arriant á semblar impossible, qn' els alts poders constituïts per guardar ja vida dels ciutadans, no prenguin rahó dels culpables fent escarment per exemples del pervenir.

Lo clam d, aquets ferits soterrats, á quin no 's pot deslliurar la bona volensa de tot un poble que 's mira

impotent com rodolan membres sagnants pe 'l dessota de las xarxas del malehit reixat de ferro que 'ls entortu-lliga, de llensar malediccions contrari dels que per avaricia, per negligencia, ó be per temeritats, no han tingut cap mes pervenir's de la desgracia, mostrant cor més dur que las feras... qu' ellas ab ellas may 's mossegan.

Encara viu el recort de quan á las Corts del any 1901 'ls diputats d' oposició van denunciar la falta de midas d' inspecció y vigilancia á las obras d' aquest ters dipòsit, y que su aras' ha esfondrat... y quan 'ls diputats van haver lluhit las sevas qualitats oratorias, sols es va treurer en net que 'l Govern ja s' ho miraría... que veuria.. d' evitar la possibilitat d' una ensulziada.

Y verdaderament després d' altres mils de desgracias com han succehit, sens pendrer cap mida. ha caigut l' esllebissament qu' ens condol, quan ningú se n' havia ataleyat mes, de las condicions dolentas de la construcció... ni de que 's feyan rics 'ls empresaris.

La vida del obrer val tan poca cosa, que no hi fa res que se 'n morin y que 's descalabrin per centenars; 'ls brassos sobran y ara tot just que 's queixan de fam y de miseria, encara vindrá be, que farán lloch pe 'ls altrás qu' esperan tanda pe 'ls cementiris.

Sempre n' hi haurá uns quants menos per cridar... menos brassos enlayre, ánimas de menos per torbar la pau y tranquilat dels que van masa farts.

Y mes tart, quan aquets treballadors demanin lleys de tutoria y protecció psr ells y pe 'l pervindre de las familias, encara dirém que l' Estat ja ha fet prou ab la lley d' accidents del treball... pagant ab uns quants diners miserables á las viudas y als fills, lo preu de vidas que per ells no 'n té.

L' Estat, que devía ser 'l patró per mostra, es el més descuydat ab sos obrers, que 'ls te á menos estima que l' industrial mes modest... ben segur de no donar comptes á ningú.

Paguém contribucions, fem sacrificis per aguantar las càrregas de l' Estat, sobre tot cumplím be 'ls nostres deutes ab ell y quan vinga l' hora, ni menos podrá fer que s' aguantin unas tristas parets.

Tot per mantenir mes grassa la llopada que se 'ns xucla.

Si d' acás després d' aixó, crida 'l poble ó s' esvalota, n' hi ha prou ab la descárrega de los Maussers.. per portar mes infelisos al cementiri, no més á truco de no fer pahir malament 'l dinar dels que 'n portan bandes y galons á la llureya del cotxe per tot día.

No cal pas que s' obrin las Corts per esclarir 'l fet... ni cap falta que 'ls fa; que 'l poble de massa bo, ja 's por dir tonto y s' empassará aquesta pindola, del mateix modo que las altres.

Mentres tant, plorém... anem plorant com febles donas, ja que de ser mascles no 'n sabém pas.

ESPURNA

M has enganyat y 't perdono
perque es molt noble l' amor
mes d' haverte perdonat
demanaré á Deu perdó.

I. VENDRELL

Entre empresari y autor

Sense cap gi o retòrich
y sense enganyarvos pas,
van contarme 'l següent cas
rigurosament històrich.

Un autor novell entregá al empresari del teatro... (no 'm recordo quin), un manuscrit lligat ab una cinta, suplicantli que fés 'l favor de llegirlo, ja qu' era un drama y volia sapiguer si era digne d' esser representat.

Passats dias y mesos, l' aprenent d' Echegaray, no havia pogut obtenir encare una contestació del empresari, qui 'l feya passar sempre ab rahóns dihentli qu' encare no havia tingut temps de llegir aquella obra nova.

Com que l' autor no 's cansava may de fer la seva visiteta dia per altre al empresari, empipantlo y no deixantlo de petja pera que no 's descuydés de llegí 'l ditxós drama, 'l senyor empresari, tip de las oportunitats del autor, vá decidir desferse 'n y desenganyarlo d' un cop.

*
*
*

DIÁLECH ENTRE 'LS DOS:

Empressari.—Home! M' alegro molt de que hagi tornat. Precisament ara acabava de parlarne ab l' administrador del teatro. Ja he llegit 'l seu drama.

Autor.—¿Ah, si? Y... ¿qué tal? ¿que li sembla?

—Home! Me sab greu d' haverli de parlar massa clar.

—No, no; no li dolgui la franquesa ab mi. Ja pot tirá al dret.

—Home! Com que 'm faig cárrech del treball que representa l' escriure obra... És llástima...

—¿Que vol dir? Digui net y clar quin concepte li mereix 'l drama y deixis de *romansos*...

¿Que 's creu que m' agraviarà?

—Home! Si tant s' hi empenya... Jo volia evitarli un disgust, no matarli las ilusions, porque vosté encara es jove...

—¡Acabi, home, d' una vegada!

—Donchs, aguantis fort: 'l seu drama... no vull dir que sigui d' alló més dolent ¡no! Té trossos aprofitables, demostra cert talent en qui l' ha escrit, pró, l' assumpto ¿sab? es... com li diré jo... trivial; es diri tot plegat 'l trovo manso l' argument., Ey! Jo si li parlo aixís es porque vosté m' hi ha obligat.

No ha de desmayar per xó... Ab 'l temps ¿sab? quan tingui una miqueta d' experiència... Vosté pot arribá á ser un autor... Té condicions... Pró, las entradas y sortidas ¿sab?.. Y 'ls finals d' actes ¿sab? Y 'ls *mutis*... sobre tot 'ls *mutis*... trovo ¿sab?.. Es dir; no sé com dirli; li falta alló que li deya; experiència... ¿sab?...

—Pró ¿y 'l diálech?

—El trovo difús y 'ls soliloquis pesadets ¿sab?

—¿Y la exposició dels personatjes?

—Bastant fosqueta ¿sab?

—¿Y 'l desenllás?

—Que li diré jo... Un xiquet massa rebuscat...

—Pró ¿y 'l conjunt de l' obra?

—Qu' es molt enredat; no sé com dirli...

—Ah, ja! Moltes gracias per las sevas advertencias, pró dispensi que no pugui aprofitarlas per lo que li vaig á ensenyar.

*
*
*

Y agafant lo manuscrit, descorda la cinta que 'l lligava y li ensenya un quadernillo de paper de barbas en blanch... qu' era tot 'l *drama* que havia llegit lo *garrofa* del empresari.

Per la copia

PEPET DEL CARRIL.

Carta oberta á qui jo sé

En poder meu la tua apreciada del 22 del próxim mes passat:

En ella veig qu' estás molt disgustada porque perjur suposas t' hi olvidat.

Es un suspir tan llarch la tua carta, una queixa que casi no te fi qu' atravessant l' espay que 'ls dos aparta, plena de dol arriba fins á mi

En ella 'm dius que cada ratlla escrita ne fou banyada per' un mar de plor... y que sens ordre lo teu cor palpita en malaltit per lo meu desamor...

Que la vida te cansa y á Deu pregas que disposi ben prompte lo teu fi...

Qu' ab horrorosos pensaments ne bregas qu' aumentan mes y mes lo teu sufri...

Que tas parpellas s' han tornat rosadas de tan que n' ets plorat ma ingrati tut .. que las horas del jorn te son pesadas y de la nit t' espanta la quietut.

Qu' en tant que jo ditxós corro la tuna te cor-ruas tu sola de sufrir...

Qu' el fantasma del cels crüel t' importuna privante lo repós y de dormir...

Y mentres qu' el fatich no t' abandona y miras lo pervindre ab horror, jo en los brassos impurs d' un altre dona m' entrego foll, ubriagat d' amor...

Y tan me dius en la tua apreciada del 22 del próxim mes passat, qu' á esser aucell, vers tu d' una volada 'guera vingut com may enamorat.

Mes... calma ton fatich m' ayment... gèlosa. Somriu á doll ab plahenter encis...

Ben prompte tornarás á esser ditxosa... Ben prompte tornarás á ferm.. felis.

Desterra de ton cor la melangia, aparta la sospita de la ment... Sempre tua ha sigut l' ànima mia, sempre teu ha sigut mon pensament...

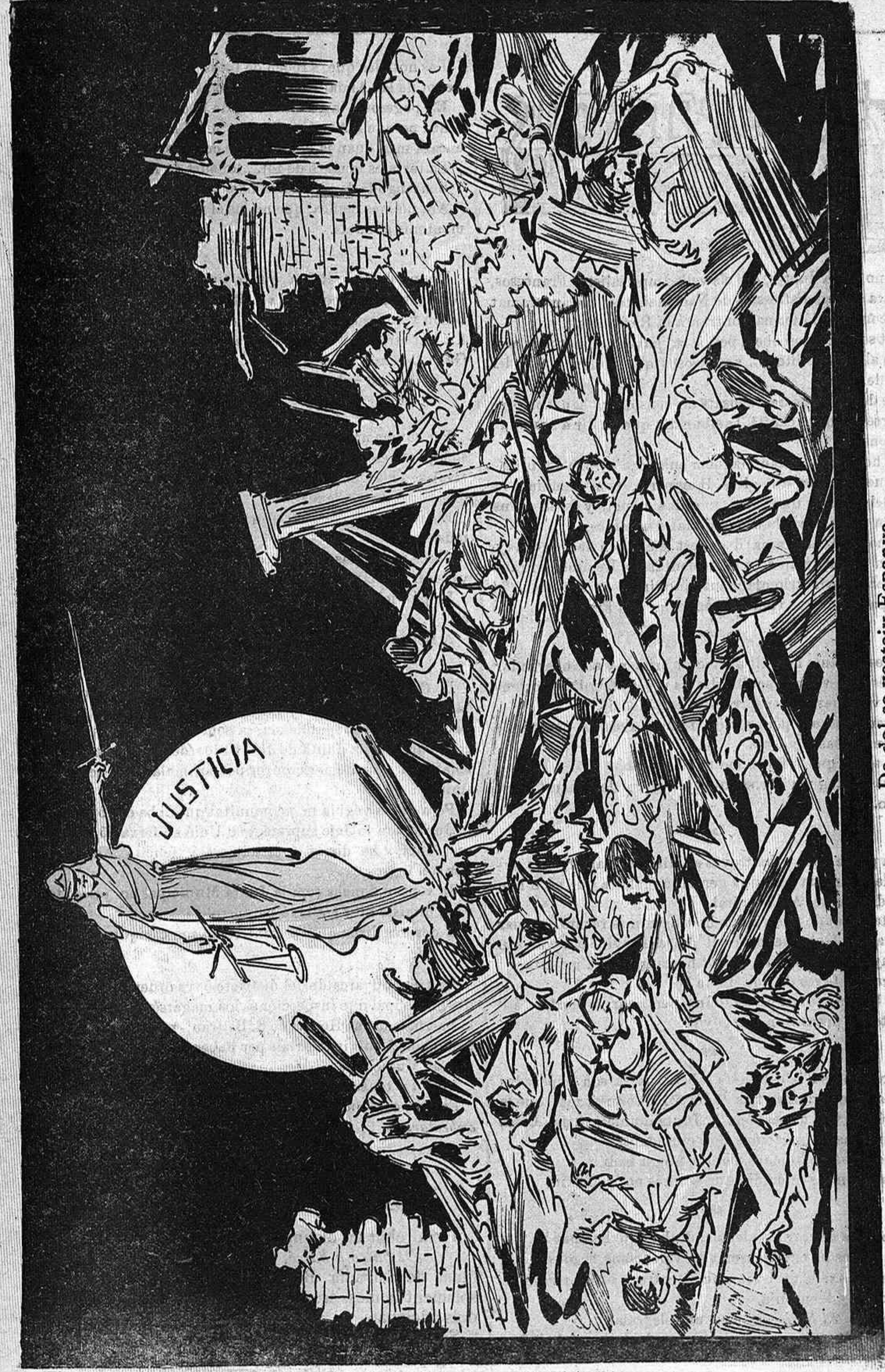
Y *abur*, ma molt amada segura que 'l meu cor tan sols teu es... ¡Y preparam en tant una abressada... Disposat pera dar-me un amant bes!

MANEL CARRERAS JUANALS

Port Elizabeth

Mentres ell per divertir-se
desplega l'activitat,
el poble 's distreu la gana
demanantli pa y treball.

De dol se vesteix Espanya
per noves atrocitats...
¿Quan serà que la Justícia
siga el càstich dels malvats?

Ja no hi ha duptes, qu' els vells Imperialistas Francesos, qu' ara surten disfressats de Nacionalistas havian tramat una conspiració ferma, contrari a la República.

Tot se 'ls ha descobert per scrt, habent donat dec'aracions alguns militars... ambiciosos que volian pujar del grau de capitá.

Las deposicions dels acusats de conspirar, han compromés greument al capitá Tamburini, que va dir a sos companys:

«Ja ho veureu, quan haguém enlayrat 'l trono del príncep, que te de ser un' altre Bonaparte, com canviarà la sort dels oficials francesos, y quios honors y ascensos 'ns guarda pe ls que l' haurém ajudat a montar».

Descoberta la trama d' aquest embolich dels que may acaban la gana y un colp escarmentats, la República Francesa farà sa via triomfalment, junyint sota sos peus 'ls mals patriotas que voldrian esmicolar a la Fransa.

Els estudiants han dit al Rector primer y al Governador després, que volian recullir diners per las familias y orfens de las victimas dels ensorraments de Madrit.

Ja tenen permis pera sortir y ferne la recapta, portant 'ls pendons de las facultats.

Ben segur que 'n farán molts de diners

Noyas, amagueu 'ls cors, qu' aixó no ho demanan... s' ho prenen.

Una pobre dona s' ha trovat al mitx del carrer, sens recurs de cap mena y ab una germana malalta que no li han volguda pendrer a l' hospital.

En tal estat de miseria, no ha tingut més recurs qu' anar a trovar al Governador civil de la Provincia... y ab son empenyo, l' Hospital ha tingut hostatge per la malalta.

Lo cas no te res de nou, ni de bó.

Sols lo fem notar, perque fins per anar a morir-se a l' Hospital, 's necessitan empenyos.

Un bando de l' Alcaldía fa saber, que ja son exposadas las llistas electorals, fins 'l dia 20 d' aquest mes que 's reunirá a la sala de sessions, la Junta municipal del Cens, per ouer las reclamacions dels ciutadans.

Ja ho avisém ab temps, perque ningú badi.

Y 'ls que no se 'n cuidin que després no 's queixin.

L' entrada del rey a Valencia, diuen qu' ha anat be.

Lo que mes ha entussiasmat als valencians, segons 'l ditxo de 'n Menxeta, es 'l veurer com 's treya un cigarrillo de la butxaca, y l' encenia.

Per aixó... *El Noticiero*, posa un telegrama.

Y després encara no sap la causa de donarse de baixa 'ls suscriptors.

Las noticias que 's reben de totas las provincias y sobres de tot de las Andalusias, son d' haber plogut molt.

Els pagesos y la gent del art de la terra, ja estarán contents, perque l' Abril, cada gota 'n val mil... y aquest any encara més, quan ja donavan las cullitas per perdudas.

La terra es la mare de tot. . tot surt de la terra.

Benvinguda la pluja que 'ns porta 'l pá.

Ara no més manca, que no 'ns el vinguin a pendrer, per mantenir ganduls.

Diu un diari de Roma que la triple espanyola, na Maria Barrientos, prou coneguda a Barcelona perque tenia estanch y molts admiradors.. 's casa aquest any, ab 'l director artístich del teatro de la Scala de Milán, signor Gatti Casazza.

Li doném l' enhora bona.

Per conmemorar lo XXXI aniversari de la mort del músich poeta catalá en Joseph Anselm Clavé, s' ha fet un festival al Palau de Belas Arts per l' Associació Euterpense dels coros de 'n Clavé.

Els rédits del concert, son per montar una escola de música.

Coros y solistas van executar un bon programa, que va tenir l' aplauso popular, per lo ben encertat.

Lo públich no pas tant nombrós com 'l cas s' ho requeria.

A Bellas Arts, n' hi cap molta de gent.

Lo Club radical d' Unió Republicana en compliment de las prácticas establertas, va comunicar a las autoritats del partit d' Unió Republicana, sa constitució a fi de poderhi ingresar, pero la Junta de dita Unió (demócrata com ella sola) no l' admeté per creurer portar malas intencions d' unió.

Pera que 's vegi la m neomunitat qu' hi ha en lo seno de la Junta, ara lo Jefe suprem de l' Unió en fetxa 25 del passat Mars, l' ha donat com admesa y felicita a dit Club per son ingrés.

Ja veureu donchs com la Junta Municipal no presentará la dimisió ni 's retirará pel forro.

Y després dirán qu' els ministerial son caciquistas.

Lo tinent d' arcalde del districte 5, va ordenar a la guardia municipal que inspeccionés los magatséms de carbó de la barriada de las Hortas de S. Beltran, resultant haverse denunciat a vuit industrials per haber iufingit a las Ordenansas Municipals.

Ab tot y tanta feyna, ja veurán com no passarà res.

Es clar, com que tractan ab carbó, los que fessin *algo s' embrutarian*.

Bibliografía

Hem rebut un exemplar de

De balcó a balcó, diálech cómich en vers, original de Salvador Bonavía y que per pendrehi part solament homes, creyém que prompte será del *domini* dels aficionats.

Se ven a un ral en las principals llibrerías.

Agrahím a son autor, l' atenció qu' ha tingut envers nosaltres.

LA TOMASA

Casadoras

—¿Que vol dir aquet 25 brodat en lo mocador?
—Que sols m' acontento ab un marit de 25.000
duros.

TEATROS

PRINCIPAL

Ab las obras *Nuestra juventud* y *El amor que pasa*, donadas respectivament en lo dilluns y dimars últim, ha donat fi la temporada en lo degá de nostres teatros.

Se diu que pera la temporada de primavera donará una serie de funcions la nova Societat d' autors espanyols, pera donar á conèixer las obras premiadas en lo concurs qu' ha celebrat últimament.

ROMEA

Pera dilluns próxim está anunciad l' estreno de la obra d' en Guimerá *Sol solet...* que segons noticias ha escrit expresament pera lo jove actor Sr. Codina y que en lo protagonista donará mostrás de sa aptitud artistica.

La empresa á fi de presentarla ab deguda propietat, ha encarregat una decoració als reputats escenógrafos Srs. Moragas y Alarma.

CATALUNYA (ELDORADO)

Si na Teresina Mariani fos aucell, y jo cassador, trossetjaria l' escopeta; porque vola tan alt, puja tan enlayre, que la crítica no hi arriba ab sas sagetas, ni dona temps ab lo vertiginós de son treball, d' analizar no pas las obras de son moderníssim repertori, flors triadas dels jardins de la literatura novella, sinó tan sols la ben entesa execució que trovan dins de la companyia batejada ab son nom.

Cert qu' aquets travalls no son pas de crítichs; que son no més qu' impresions del acte, escritas sense cap mena de meditació al corrent de la ploma.

No poguent donchs desentrollas cadascuna de las obras com fariam si tinguessim temps y palla per madurar las nespras., donarém sols una ullada y parlarém del que 'ns fereix més fortament el pensar, de tot el qu' hem pogut veurer.

Passém per alt *La felicitad in un cantuccio* comedia en tres actes de 'n Hermann Sudermann, pero que valen per tres dotzenas; ja ants s' havia vist representar.

D' altres ens en deixarém d' anomenar, mes ficsém 's en *Fiamme nell' ombra* de 'n A. E. Butti drama de fantasía brollanta, dels més delicats accents del cor, de senzill desenrotllo, de tranquilitat serena, de parla dolsa, poética y discreta, de súbtiles y enlayrats pensaments... de majestat sobirana.

La llengüa italiana parlada d' en Butti per boca de na Mariani, y de 'n Paladini, es un cau de dolsas armonias sens músicas qu' igualarla puguin; tanta es la finesa, tan grossa l' hermosura de son frasseig.

Foujou es la comedia de 'n Berstein, l' autor francés de mes trassa, de mes entramaliadura del teatro modern... y 'ns el donan ben traduhit, que ja es prou.

L' obra del jove autor, no te pas novetats dins son fons .. qu' es l' eternal *Cocotte* frivola y sentimental, mes li dona tanta vivesa al diálech, manté tant l' interés del auditori, que molt més qu' agradar, el nús del drama, 'l qu' encisa n' es la habilitat rara de las escenas llaugeras, de qu' está prenyada tota la comedia.

Ben certament que na Mariani te entremitj de sos grossos mérits, el de passar ab una ferma naturalitat de las jocosas escenas á las más sentimentals; te 'l dó de fer las més bruscas transicions, sens el més petit esfors visible.. y aquesta trassa expresa l' ha jugada tant que no duptém d' afirmar, qu' hi ha posat més del qu' hi ha á l' obra.

Ben segurs que l' autor no 'ns desmentiria; encara n' eixiria content.

Afegimhi á tot aixó 'ls mérits de la Paoli; 'ls de 'n Zampieri que no son pas fluixos... y 'ls de 'n Paladini, que nosaltres no 'n trovém pas d' iguals.

Madame Sans-Gêne es estat un altra prova per na Mariani y un esclat de forsa pe 'l conjunt de la companyia. Alló no es pas representar, qu' es viurer tot un temps histórich hermosíssimament.. brodant l' obra de detalls á la part cómica tant com á la dramática, la sens tatxa artista Teresa Mariani.

La traducció del *Nido ajeno* de 'n Benavente, fou un altre mostra de la ductilitat del talent de la genial artista, un model de saber fer per part dels altres mes un excés la naturalitat de 'n Paladini que se 'n va endur l' aplaudiment de tots... y fou l' héroe de la vetllada d' honor d' en Zampieri, que va sortir agasajat també que s' ho mereix.

No tirém més avant fins l' altre setmana.

Mes consti en blanch y en negre, que na Mariani y en Paladini, suman las qualitats d' artistas... y son prou fins dins son art teatral, que treuhen partit de las escenas més senzillas y fútils, trovant sos éxits dins d' un gesto molts cops, ó d' una mirada... quan no pot ser del brollar del mot senzill.

NOVETATS

Tocan á son fi las funcions de la *troupe* Pinedo ja que pera diumenge próxim s' anuncian las de despidido, per lo tant l' empresa á fi de deixar bons recorts, tota la setmana busca novetats y atraccions entre ellas lo debut en lo género chico de la coupletista Luz Bell que farà su entrada ab *Venus Salón y Las Estrellas*.

Ja s' han fixat los cartells del sens igual *Frégoli* qu' ha de fer en aquet teatro la temporada de Pasqua debutant lo dissapte de Gloria.

Per avuy prou: la setmana entrant los hi farém més racció d' aqueix artista sui géneris y que tantas simpatias té de nostre públich.

TIVOLI

S' ha estrenat *Juan Francisco* de Dicenta y Chapí autors de la lletra y música respectivament, y sens dupte s' inspiraren en ratos de mal humor, porque l' autor de la lletra no pot recriminar el de la música y *viceversa*, de que resultés un' obra sosa, y sense lo més petit interés.

L' execució molt superior de lo que 's mereix l' obra.

Ja ha fet be l' empresa 'l retirarla y substituir-la de moment ab obras que com *El juramento* y *La tempestad* son sempre ascoltadas ab gust.

NOVETATS—CONCERTS LAMOUREUX

Be 'ns 'n podem gaudir d' haver tornat á sentir una de las primeras orquestas de 'l mon musical.

La que 'n porta 'l nom de son fundador, com just tribut á sa memoria, no desmereix pas per res 'ls mérits que 'n portava guanyats.

Lo director mestre Monsieur Chevillard y 'ls professors que l'acompanyan, poden ben be alabar 's de fer un conjunt homogeni, un cos complert, compacte.

Encoblats 'ls 90 professors sota la destre batuta de son mestre, be 's pot dir en tractant de sa tasca musical, que 'n portan sols un' ànima dins de la corporació.

L'ànima de l'artista que 'ls guia, ab ferm coneixement de 'ls mestres quina solfa executan, sens esforços visible, ab naturalitat plena, mes ab l'enginy propi per cadascú.

De 'ls tres concerts qu'hem pogut sentir ara, no n'hi há per un pa y beurer... tenint en comptes la set y fam que 'n teniam 'ls aymants de la bona música, de sentir un conjunt musical de debó.

L'orquestra Lamoureux, reuneix á la quantitat, la qualitat de 'ls professors que la composan; mes á tot alxó que ja n'es prou, s'ha de remarcar per fer justicia, la perfecció de 'l instrument que 'n porta, per sobres de tot, 'l de metall, fusta y percussió.

Es d'admirar la sonoritat que 'n desplega l'orquestra tant bon punt engega; l'afinació perfecta que no decau ni un sol instant... mes 'l qu'ens ha deixat mes parats, porque aquí no s'acostuma sentir, n'es lo devassall de matissos, la gradació fina y acompasada de 'l metall que 'l teniam fins aquí per cosa ingrata á las orellas.

No 'ns mancan á Barcelona bons professors; hem conseguit bons conjunts de 'ls instruments de corda... quan arriba l'hora de las trompas, ¡l'hem fregida!

S'ha de sentir l'*Ouverture de ls Mestres Cantors* de 'n Wagner, de 'l comensament de 'l primer Concert, per estimar 'l qu'aném dihent... y entendre com 'l mestre de Bayreuth n'era tant enamorat de las dissonancias orquestrals.

Totas las pessas son ben aprofitadas y de cad'una 'n parlariam espay d'espay... mes no hi ha lloch per tot y no 'ns hi podem rebajar.

Fem lloch, per aixó, á l'*Aprenenti sorcier*, de 'n Dukas, que 'n fou dita per manera admirable, marcant 'ls temps ab justesa y precissió, apoyant tots 'ls cants lligats de 'ls acompanyaments produhint ab aquesta pesa la primera ferma emoció que 'ns guardava l'orquestra de qu'aném parlant, per sern'cosa nova, la tendra balada de 'n Goethe.

Després, en Beethoven, 'l pare de la música moderna, ab l'*Scherzo* de l'octava *Sinfonia*; y darrera d'ell, *Wenusberg* de son apóstol en Wagner.

De 'l segón, hem d'anomenar 'l *Concert d'Haendel*, qui 'n *Minuetto* fou galanament repetit, per mes que l'orquestra no vol doblar may cap número.

La *Pastoral* de 'n Beethoven, fou marcada ab netedat plena en tots sos temps, sentintse clara y correctament tots 'ls represos de cant y acompanyament dins son mes pur classicisme.

Tant *Els murmuris de la selva* de 'n Wagner, com els *Preludis* de 'n Liszt, van lluhir 'ls tons distingits sempre de 'ls instrumentals de qu'hem fet merits avants y qu'es 'l mes notable d'aquest'orquestra may prou aponderada.

Per gracia á l'últim concert, varem sentir en Mozart ab tota sa puresa en la *Sinfonia d'Do Major*; Berlioz en *Els Troyants*, esclat d'orquestració exuberanta y de sonoritat á tota prova per si 'n duptavan alguns... que no pot pas ser.

La séptima *Sinfonia* de 'n Beethoven, *Redempció*

de 'l finíssim Cessar Franch, tan mal comprés en vida com anyorat després de mort... y dos trossos de 'n Wagner, que feren tornar boig 'l públich de tant picar de mans, per si 'n podia llepar un resopó.

No n'es de pensar que los musichs francesos marxessin descontents de Barcelona, com la Ciutat 'ls guarda un garbell d'aplausos per la tornada, á n'ells y á 'l mestre Mr. Ch Chevillard per sa direcció pulcra, clara d'enferfechs, tranquila y reposada... sempre serena.

UN COMICH RETIRAT.

GOLMOS

De la distracció: estar encostipat y mocar el nas... del vehí.

De la mandra: no ficarse al llit per no tenir la feyna de llevarse.

De la sort: Treurer la *grossa*.

De la pega: treurer... el dinar.

FRANCISCO GRAU

¡Tocant horas!

Apropet teu lo temps vola;
cert día, véurerte Lola
jo vulguí... y per fortuna
t'estavas á casa sola...
¿Recordas?.. Era la *una*.

Sens perdrer ni un sol instant,
confós y mitj tremolant
demaní ser ton espós,
y al jurarme amor constant
tocá 'l rellotje las *dos*.

Tal declaració amorosa
oires ab interés,
y prometeres hermosa
correspondre molt gustosa;
llavors tocavan las *tres*.

—¿Es cert que m'estimas?... — Sí
Ningú com jo t'idolatra,
vares dir: y ab frenesí
á tos llabis de carmí
doní un petó, eran las *quatre*.

Gojosa 'm vas abrassar
dihent.—ton amor ja tinch—
jo prest te 'l vulguí tornar
pero tu vas contestar:

— Mira qu'es tart... son las *cinch*..—

Més quan las ansias del cor
t'anava nina á explicar...
sentim un truch... y ¡oh dolor!
tinch que fugir... foll d'amor
al ourer las *sis* donar.

Resultat, Lola Terradas,
que si passém de las *sis*
y el teu pare entra en lo pis,
¡quin aixám de bastonadas
hauriam rebut á bis!

ENRICH AYNÉ

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

Un joch de dames

—Aneu ab compte ab la dama blanca.

—¡Te, pilló! Aixís te jugas los quartos.
—(¡Ja, ho deya jo que la dama blanca era perillosa!)